

gjeringen og i Statsraadet; men der er mange Kundskaber, som det kan være nyttigt at have tilstede der, og som man dog ikke kan have; der gives mange andre Etater af ligesaa stort et Omfang, som Marinen nu har, der med accurat selvsamme Ret kunde fordre at være repræsenterede i Ministeriet, og der vil aldeles ikke være Noget til Hinder for at erhverve sig Raad hos Søkyndige, naar saadanne Raad af Regjeringen behøves; de kunne til alle Tider faaes i Nærheden. Det er imidlertid et Spørgsmaal, hvorved Rigsdagen kun kan gjøre overordentlig Lidt, naar ikke Regjeringen selv tager Initiativet til at tilvejebringe en Indskrænkning af Ministeriernes Antal, hvormed jo ogsaa vil følge en Indskrænkning af Departementerne. Tilsammen koste Krigs- og Marineministeriet 85,000 Rb. om Aaret. Det er en Selvfølge, at ved en Sammenbragning vilde de to Intendanturer fuldstændig kunne sammensmeltes, og det Samme vilde kunne stee med Revisionen; der vil altsaa kun blive eet Departement mere for et sælles Ministerium istedetfor de $2\frac{1}{2}$ Departementer — kan man gjerne sige —, som Marineministeriet nu har. Da jeg imidlertid, som sagt, erkjender, at Rigsdagen kun kan gjøre overordentligt Lidt med Hensyn til dette Spørgsmaal, skal jeg forlade det og gaae over til et andet Spørgsmaal, som staaer i nogen Forbindelse dermed. Der er et Væsen, som virkelig er for slet repræsenteret i Regjeringen, eller i ethvert Fald repræsenteret der paa en uhenigtsmæssig Maade, splittet ad under forskjellige Autoriteter, medens det i mange, ja, i de fleste Lande er samlet under eet Ministerium, og det er Bygningsvæsenet, Alt, hvad der henhører under det, vi kalde Teknik. Størsteparten af det forefindes nu under Indenrigsministeriet, hvor det henhører under et aldeles usagkyndigt Departement, som derfor maa hjælpe sig igjennem med forskjellige Raadgivere, med Havne-, Vand- og Landbygmestre osv., hvilket Altsammen gjør, at denne Administration er overordentlig kostbar; et enkelt Stykke af Bygningsvæsenet har forstuffed sig i Marineministeriet, hvor det virkelig ikke har Noget at gjøre; det er Fyr- og Bagervæsenet. Ganske vist kræver Bagervæsenet et nautisk Tilsyn, men Bager-

væsenet kan ligesaa godt have en Søofficer til Inspecteur, som Postdampflibene kunne have Søofficerer til Førere, og dog staae under Finantsministeriet. Jeg troer, at Tilvejebringelsen af et technisk Departement under Indenrigsministeriet er i højeste Grad paatrængende, og jeg troer, at det forbyr Administrationen og gjør den mindre god, at vi faarne en saadan Autoritet; naar vi faae en saadan, ville disse Raadgivere, som nu fra forskjellige Steder omgive Indenrigsministeren, kunne finde deres naturlige Plads, deels som Departementschefer og deels som Contoirchefer i Indenrigsministeriet.

Jeg skal hermed forlade dette Spørgsmaal og gaae over til et andet mere almindeligt Spørgsmaal, som det høitærede 8de kongevalgte Medlem reiste igaar, nemlig Spørgsmaalet om Forholdet mellem Statens Indtægter og Udgifter. Det ærede Medlem sagde under den Discussion, hvori han førte os ind ved Slutningen af Indkomstskattelovens Behandling — og som jeg er ganske enig med ham i, der kunde være paa sit rette Sted, skjøndt han ogsaa har indrømmet, at den maaskee endnu mere vilde være paa sit rette Sted under den Behandling, der idag finder Sted —, at vort Forsvarsvæsen kostede altfor Meget, og at 4 Millioner var den Sum, som vilde være passende. Nu tvivler jeg aldeles ikke om, at det ærede Medlem har aldeles bestemte Grunde, hvorpaa han støttede denne Angivelse af 4 Millioner, og jeg venter, at vi faae disse Grunde at høre, naar Spørgsmaalet om Hærens og Flaadens Organisation kommer frem; men igaar ansførte han ikke nogenjomhelst Grund, hvorfor han netop antog 4 Millioner for at være passende, og derfor have disse 4 Millioner ikke tilladt mig at sode. Jeg har anstillet forskjellige Formodninger om, hvorledes han kunde være kommen til denne Sum, og det er da forekommet mig muligt, at det ærede Medlem havde udbraget Slutninger fra Forholdet mellem andre Staters Udgifter til deres Hær og Flaade og deres samlede Udgifter, og at det var dette Forhold, hvortil det ærede Medlem sigtede, og som han meente her i Danmark var anomalt; men det troer jeg ikke forholder sig saaledes. Jeg har